

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of Mediterian

Broj: 01,02,03,03/11-05-1-2168/17

Sarajevo, 20. 10. 2017. godine

KOLEGIJU ZASTUPNIČKOG DOMA PSBIH
KOLEGIJU DOMA NARODA PSBIH
ČLANOVIMA IZASLANSTVA PSBIH U PAM-U

IZVJEŠĆE S PARLAMENTARNE KONFERENCIJE POD NAZIVOM "OLAKŠATI
TRGOVINSKU RAZMJENU I INVESTICIJE U PODRUČJU MEDITERANA"

Rabat, Kraljevina Maroko, 8. i 9. listopada 2017.

U Rabatu, Kraljevina Maroko, 8. i 9. listopada 2017. održana je parlamentarna konferencija pod nazivom "Olakšati trgovinsku razmjenu i investicije u području Mediterana", na kojoj su sudjelovali članovi Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana (PAM) Šemsudin Mehmedović i Mirsad Isaković. U pratnji članova Izaslanstva bile su Tea Mandilović, tajnica, i Dubravka Ištuk Pavlović, prevoditeljica. Konferencija na visokoj razini održana je u organizaciji Parlamentarne skupštine Mediterana (PAM) i Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Cilj održavanja konferencije bio je pružiti parlamentarcima PAM-a ključne informacije, najbolje prakse, iskustva i perspektive kojima će se olakšati trgovinska razmjena i investicije na području Mediterana, u sklopu uloge koju imaju državni i regionalni parlamenti u svojem zakonodavnom svojstvu.

Konferencija je otvorena uvodnim obraćanjima visokih dužnosnika Kraljevine Maroko: NJ.E. Hakima Benchamacha, predsjednika Senata Kraljevine Maroko, i NJ.E. Lahbiba El Malkia, predsjednika Zastupničkog doma Parlamenta Kraljevine Maroko.

Predsjednik Senata Kraljevine Maroko, g. Hakim Benchamach, istaknuo je u svome obraćanju kako je nužno zajedno pokrenuti i voditi najbolje politike koje će omogućiti razvijanje i jačanje investicija i gospodarstva. Također je naglasio namjeru Maroka da doprinese procesu ekonomske integracije na međunarodnoj razini, unutar PAM-a i drugih tijela, kao što je Afrička unija, brojnim akcijama koje je poduzela vlada kako bi stvorila uvjete za pogodnu investicijsku klimu, kao i spremnošću parlamenta da usvoji zakone koji će tome pridonijeti. "Parlamentarci imaju ključnu ulogu u uspostavljanju političke stabilnosti, izgradnji povjerenja i dobrog upravljanja, koji su temelj za napredak i razvitak svih naroda", zaključio je Benchamach.

Nazočnima se obratio i senator Lhou Lmarbouh, potpredsjednik PAM-a i predsjednik 2. stalnog odbora PAM-a iz Maroka, koji je istaknuo da je suradnja PAM-a i WTO-a od iznimnog značaja s obzirom na to da se mediteranske i afričke zemlje još uvijek oporavljaju od ekonomske krize, a WTO im treba pomoći u smislu donošenja sporazuma kojim će se olakšati razvoj trgovine i investicija u ovim regijama. Naglasio je posvećenost Parlamenta Maroka aktivnostima PAM-a, te da je ekonomski prosperitet uvjet koji može znatno doprinijeti ostvarivanju socijalnog mira i političke stabilnosti. Senator Lmarbou istaknuo je ulogu parlamentaraca u uklanjanju barijera koje otežavaju trgovinu, odnosno birokratskih procesa, kao što su olašanje transportnih i carinskih procedura. Zaključio je da, unatoč promjeni prioriteta koji prate Arapsko proljeće i migracijsku krizu u regiji, PAM ostaje potpuno posvećen poticanju ekonomskog rasta kao sredstva za postizanje i očuvanje stabilnosti regije.

Nazočnima se obratio i Said El Hachimi, viši savjetnik u WTO-u, koji je rekao da različitost zemalja koje okuplja WTO čini temelj za multikulturalnost, donošenje dobrih prijedloga i pronalaženje rješenja za brojne ekonomske izazove današnjice, te da PAM i WTO dijele isti pristup u odnosu na njihovo članstvo, jer obje organizacije vrednuju raznolikost kao resurs.

Tijekom dvodnevnog zasjedanja razmatrano je o značaju multilateralnih trgovinskih propisa i pregovorima za ekonomije mediteranskih zemalja, utjecaju političkog konteksta na međunarodnu trgovinu mediteranske regije i upravljanju trgovinskim sporovima. Također je razgovarano i o tome kako će se WTO-ovim Sporazumom o trgovinskim olakšicama jačati investicije na Mediteranu i prilagodba ekonomija mediteranskih zemalja novoj stvarnosti u međunarodnoj trgovini, te je vođena interaktivna rasprava o angažiranju članova parlamenta u području međunarodne trgovine i WTO-u.

Na konferenciji su govorili predstavnici Svjetske banke, EBRD-a, EIB-a, Ekonomskog odbora UN-a i drugi ključni dionici nacionalnih trgovinskih agencija i privatnog sektora.

Svaka sesija uključivala je otvorenu raspravu sudionika u cilju razmjene mišljenja i najboljih praksi na nacionalnoj razini. Sudionici konferencije također su predložili niz preporuka u pogledu prilagodbe državnog zakonodavstva, a naročito: i dalje se moraju poticati opća razina trgovine i investicija na Mediteranu, posebno u pogledu unutarregionalne trgovine; mala i srednja poduzeća presudna su za ekonomiju na Mediteranu u smislu otvaranja novih radnih mjesta, BDP-a i kupovne moći; razmjena najboljih praksi, naučene lekcije i uspješne priče čine učinkovito sredstvo za olakšavanje trgovine i investicija, kao i promicanje ekonomske integracije; sporazum WTO-a je korisno sredstvo za olakšavanje trgovina.

U raspravi je g. Mirsad Isakovic objasnio primjer BiH koja bi trebala do kraja godine ispuniti uvjete za članstvo u WTO-u. Bosna i Hercegovina, opterećena zakonovstvom na nekoliko razina, zbog unutarnjeg uređenja i specifičnih odnosa sa susjednim zemljama bila je u iznimno nepovoljnom položaju za pregovaranje s ostalim članicama WTO-a. Također je istaknuo kako nije dovoljno govoreno o teškom položaju malih zemalja, jer su velika tržišta uglavnom rezervirana za velike ekonomije, kao i o političkoj klimi bez koje je nemoguće govoriti o stabilnom ekonomskom ambijentu, što se također može vidjeti na primjeru BiH. "Bosna i Hercegovina je s prirodnim potencijalom i resursima imala najveći dio izvoznog kolača u bivšoj Jugoslaviji, a onda je, zbog toga što nije uspostavila politički stabilni ambijent, došla u gotovo bezizlaznu situaciju", rekao je g. Isaković.

Glavni tajnik PAM-a, veleposlanik Sergio Piazzi, podsjetio je na aktivnosti PAM-ovog panela za ekonomiju i akademske platforme kao jedinstvene instrumente koji stoje na raspolaganju parlamentarcima i njihovim partnerima u identificiranju i adresiranju ključnih pitanja od značaja za održivi društveno-ekonomski rast, regionalnu stabilnost i komercijalnu integraciju, masovne migracije i prilagodbu klimatskim promjenama.

Na kraju konferencije zaključeno je da je to bila dobra prilika za upoznavanje zastupnika o procedurama rješavanja sporova između država, ali općenito i prilika za uspostavu trgovinskih i gospodarskih aktivnosti između zemalja članica WTO-a. Također je konferencija bila prilika za poticanje aktivnog sudjelovanja parlamentaraca u raspravi o državnim i regionalnim ekonomskim strategijama koje mogu biti provedene na zakonodavnoj razini radi djelotvornog rješavanja ekonomskih izazova i za pojedinačne zemlje i za regiju.

Istaknuto je da PAM kao tijelo za dijalog može doprinijeti davanju konstruktivnih rješenja u prevladavanju prepreka za razvoj trgovine i investicija, te zajedno s WTO-om doprinijeti jačanju daljnje suradnje i izgradnje povjerenja u duhu pozitivnih promjena. PAM se obvezao na nastavak rada s parlamentima država članica te drugim međunarodnim organizacijama i relevantnim međunarodnim i finansijskim institucijama. Ujedno je najavljeno održavanje zajedničkog sastanka koji će iduće godine zajedno organizirati WTO i UN, a koji će biti posvećen Zapadnom Balkanu.

Izvješće pripremila:

Tajnica Izaslanstva PSBiH u PAM-u

Tea Mandilović

Izvješće odobrio:

Šemsudin Mehmedović

Predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u PAM-u

Dostaviti:

- naslovu
- Kolegiju Tajništva PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol
- Sektoru za odnose s javnošću

